

23. mars 2012

## Høringsuttalelse vedrørende forslag til endringer i tobakkskadeloven

Av Nasjonalt råd for tobakksforebygging 2008-2011 (ledet av Maja-Lisa Løchen)

**Generelt:** Nasjonalt råd for tobakksforebygging vil berømme Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) for mange viktige forslag i det nye utkast til lov for å redusere helseskadene av tobakksbruk. Nasjonalt råd for tobakksforebygging støtter alle forslagene og håper at de blir fulgt opp av Regjeringen i etterkant av høringen. Nasjonalt råd for tobakksforebygging synes det er spesielt positivt at forslagene er basert på Tobakkskonvensjonen og FNs konvensjon om barnets rettigheter. Nasjonalt råd for tobakksforebygging ønsker at Norge igjen skal bli verdensledende innenfor forebygging av tobakksbruk. For å oppnå det må HOD gå lengre i sine forslag. Vi har derfor følgende forslag og kommentarer:

**Overordnet målsetning:** Nasjonalt råd for tobakksforebygging foreslår at HOD skal ha som mål at det i Norge er fullstendig røykfrihet innendørs i løpet av en fem års periode, dvs innen 2017, og at Norge er et røykfritt land innen 2030.

**Beskyttelse mot passiv røyk:** Dette må gjelde alle innendørs arenaer i det offentlige rom og på alle arbeidsplasser, inkludert serveringssteder og hotell. Det er skuffende nytt for alle dem som plages av naboers røyking i boligblokker/borettslag. Vi forstår at man ikke generelt kan "forby røyking i private hjem", men det kunne kanskje stått noe slikt som "dersom uønsket tobakksrøyk trenger gjennom bygningsstrukturer eller på annen måte trenger inn i naboers bolig bør problemet løses ved at røykfritt miljø ansees som det eneste akseptable". Det kan være nyttig at problemet påpekes og at løsningen skisseres. Det er et stort problem å skaffe røykfrie beboelsesrom i sykehjem. Det er etter rådets syn rimelig at røykernes interesse må vike. Da er det ikke nok med røykfritt beboelsesrom som det står i, men institusjonen må tilby røykfrie lokaler til beboerne (altså korridorer, inngangspartier, spiserom, oppholdsrom, aktivitetsrom, toaletter og andre fellesrom i tillegg til beboelsesrom). Rådet mener det kunne vært tatt inn en bestemmelse om lokaler og transportmidler at det skal være røykfritt på steder der reisende oppholder seg tett sammen, i venteskur, på holdeplasser, perronger og lignende, også i de tilfeller dette er utendørs.

**Serveringssteder:** Både gjester og spesielt ansatte blir i dag eksponert for passiv røyking. Det er store lokale variasjoner i hvordan regelverket praktiseres angående hva som er inne- og ute område. Nasjonalt råd for tobakksforebygging foreslår at det innføres enklere sentrale regler slik at innbygging av røykfulle uteserveringer ikke aksepters.

**Røykerom:** Alle røykerom på offentlige og private arbeidsplasser fjernes i løpet av en femårs periode og tillates ikke etter dette slik at Norge oppfyller artikkel 8 i Tobakkskonvensjonen.

**Hotellrom:** I løpet av en 5-årsperiode skal alle hotellrom bli røykfrie. Det tillates å ha inntil 20% rom hvor det er tillatt å røyke i overgangsperioden. Finland har allerede vedtatt røykfrie hotellrom.

**Tobakksfri arbeidstid:** Nasjonalt råd for tobakksforebygging mener alle skoler, barnehager, barnevernsinstitusjoner og helseinstitusjoner skal ha lovfestet tobakksfri arbeidstid for de ansatte. På sikt må det være et mål at alle offentlige arbeidsplasser innfører tobakksfri arbeidstid. I dag overlates

dette til arbeidsgivers styringsrett. I dag er det tilfeldig og ulik praksis avhengig av politisk og administrativt lederskap de enkelte steder.

**Flyplasser:** Nasjonalt råd for tobakksforebygging mener tilgangen på billig tobakk skal begrenses, og foreslår at tobakksvarer ikke lengre er en del av taxfree handel på flyplasser og skip etc. etter 2017.

**Barns beskyttelse:** Nasjonalt råd for tobakksforebygging mener det er uakseptabelt at barn utsettes for tobakksrøyk.

Det må derfor innføres en normativ lovbestemmelse (altså ingen straffelov) om barns rett til vern mot passiv røyking i private hjem og biler. Dokumentasjonen om helseskadelige effekter av passiv røyking er entydig, og en slik lov vil være et viktig signal til alle foreldre. Loven kan innføres sammen med en massemedia-kampanje med fryktvekkende budskap og informasjon om hva barna faktisk utsettes for.

**Snusbruk:** Nasjonalt råd for tobakksforebygging mener at snusepidemien er bekymringsfull. Det er allerede dokumentert at snus gir økt risiko for alvorlige kreftformer og for dødfødsel og redusert fødselsvekt hvis snus brukes i svangerskapet. Nye sykdommer som er røykerelatert, påvises i dag selv etter at sammenhengen har vært forsket på i 50 år. Nasjonalt råd for tobakksforebygging forventer at antall sykdommer som er snusrelatert, vil fortsette å øke etter hvert som det blir mer forskning på konsekvenser fra livslang snusing. Nasjonalt råd for tobakksforebygging foreslår at salg av snus forbys etter 2017 på samme måte som det i dag er forbudt i alle EU-land bortsett fra Sverige. I overgangsperioden må det innføres billedadvarsler på innpakningen vedrørende de konkrete helseskadene kreft og fosterskader, prisen må økes og snussalget flyttes fra skap i butikk til under disk slik at reklamefaktoren unngås.

**Plain packaging:** Vi savner oppmerksomhet rettet mot plain packaging eller merkefrie varer. Det burde vært en del av strategi og langtidsplaner at dagens produktmerking forbys. Vurdert etter industriens motstand er dette et særdeles viktig tiltak.